

kia whai ture ai, kia whai kawanatanga ai hei whakangau i te ture, hei whakahaere i te whenua. I hangaia te Tiriti o Waitangi hei tiaki i te Iwi Maori a i te pakeha ano hoki. te wehewehe o nga iwi, o nga hapu Maori, kahore he mana ke atu. Na konei ko taku whakatau tenei he painga mo te Iwi Maori te Tiriti o Waitangi. Me i kore ana he tiriti, me i kore ana he kawanatanga kua rite tenei whenua ki te reinga kahore nei he ture, kahore he tika, kahore he pai.

Hei konei ka kokiri ake he patai ano; anei te patai, ko te Ingarihi te iwi mohio te iwi tika ki te whakahaere i nga iwi Maori ki raro i ona pakau? Me i kore ana te Ingarihi ko wai te iwi pakeha pai? E kiia ana o nga iwi katoa o Uropi ko te Ingarihi te iwi mohio te iwi tika ki te whakahaere i nga iwi Maori. Ki te korero a etahi tangata a ki taku rongo hoki he iwi pai te Wiwi ki ana iwi Maori. E kiia ana kahore te Wiwi e whakararuraru ana i nga Maori o Tahiti. Me i tau taua ki raro i te mana o te Tiamani o te Paniora ranei e mate taua na reira au ka mea he waimarie to taua taunga ki raro i te mana o te Ingarihi i te tau 1840. Me i kore ana kua tau taua he iwi ke kua takahia ranei e nga pakeha kino pera me nga pakeha herehere o poiakena, me nga pakeha patu tohora me nga pakeha i oma mai i o ratou na whenua ki Niu Tirenī noho huna ai.

MURI MAI O TE TIRITI.

Ko te patai a Herepete mo te ahua o te Iwi Maori i nga tau i muri mai i te Tiriti o Waitangi tae noa mai ki enei ra. Kua whakaaturia ake nga mate me i kore ana te mana o Ingarangi i hipoki ki a taua. Ko nga mate nunui i pa ki te Maori i raro i te Tiriti o Waitangi ko te murunga i nga whenua o nga iwi, o nga hapu, i whawhai ki te Kawanatanga. He tika he hara nui tenei ki tetahi ahuatanga otira mo te hara o nga Hauhau ko te whiu i nui rawa ake i te hara. Ehara i te mea whakamiharo rawa te kino o te Maori ki te pakeha. I kite te Maori kua ngaro haere tona mana i to te pakeha a ko ona whenua i minaia, i tangohia hetia, na konei ia ka kino ka riri pera ano me te Poa i whawhai nei ki te Ingarihi, me te Airihi ranei. He riri nui he riri kino ta te Poa ta te Airihi ki te Ingarihi otira kore rawa he eka kotahi o era iwi i murua. Kei te noho kino nga iwi o Ihipa o Inia inaianei ki te mana o Ingarangi. Heoi ano te tino take i murua ai nga whenua o nga Hauhau he mina whenua no te pakeha he kore kaha no te Hauhau. Ko tenei tikanga ko te muru whenua i runga i te raupatu kei te makakawa ki nga iwi matau. Ko Tiamani to taua ito engari kei te toitu tonu te whenua o te Tiamana i Uropi, kahore he wahi i tangohia.

Ko tetahi mate nui i pa ki te Maori ko te rironga o nga whenua i te utu iti rawa, i te paraharaha ranei. Ko etahi whenua i riro i runga i nga ritenga tahae a te pakeha—tahae o te pakeha i kiia ra e Robert Louis Stevenson kei te karopiti